

El programa contra la pobresa arranca amb vacil·lacions

La difícil solució de la pobresa

En ple desembre, el Programa Interdepartamental de la Renda Mínima (PIRMI) s'enfronta amb el judici que li correpon, després d'un període de sis mesos que ha ofert consideracions de signe divers sobre el projecte més ambiciós de lluita contra la pobresa que s'havia endegat a Catalunya.

Els pobres, la frontera més salvatge de la societat.

RAFA GIL

Diverses circumstàncies han fet d'aquest pròleg de la Renda Mínima d'Inserció una esperança per a complir finalment les expectatives de corregir el risc de degradació social en algunes franges de la població catalana, però alhora s'ha pogut comprovar que l'inici de l'experiència ha revelat problemes d'entesa entre les diferents parts implicades en l'administració i execució del projecte que cerca el doble objectiu d'atorgar mitjans de subsistència per als pobres, sense renunciar que assoleixen la integració plena en l'entorn social del qual són la frontera més salvatge, els paratges oblidats per la societat industrial que no s'escarrassa a donar ple compliment als seus compromisos de solidaritat.

Sota la inspiració d'Unió Democràtica de Catalunya, fidel a la tradició social de la democràcia cristiana, el govern de la Generalitat de Catalunya va impulsar aquest projecte d'acció social mitjançant els departaments de Treball i Be-

nestar Social, i va implicar, en el procés de disseny i execució del projecte ajuntaments, consells comarcals, sindicats, organitzacions patronals i entitats d'iniciativa social.

El passat 28 de maig, en aparèixer publicat el Decret 114/1990 al *Diari Oficial de la Generalitat*, es materialitzaven les bases d'un programa que suma uns efectius de 2.400 milions de pessetes, desglossats en 1.600 milions per a les rendes d'inserció, 500 milions per al reforç de la plantilla d'atenció primària i 300 complementaris per al desenvolupament dels cursos d'ocupació. Un pressupost per a 1990 que, teòricament, s'ha de doblar l'any que s'acosta, ja que aquest era el compromís institucional en el moment de formulació del projecte.

MILIONS DESAPROFITATS.

Els dos sindicats majoritaris de Catalunya, CCOO i UGT creuen que 1.600 milions de pessetes del total del pressupost hauran servit, a causa de l'alenti-

ment dels tràmits, en una inesperada partida per a eixugar part del dèficit de la Generalitat, a manca d'una altra destinació. Així mateix, segons Josep Maria Rané, secretari d'Acció Institucional d'UGT, "s'ha palesat la incapacitat per a conèixer quants pobres hi ha".

Organitzacions com Caritas o Acció Solidària contra l'Atur, entre d'altres que completen la quota d'organitzacions d'iniciativa social no han estat homologades per a tramitar el PIRMI fins la segona setmana de setembre, cosa que ha provocat, juntament amb la no aplicació de la guia de la Comissió de Seguiment, que la nova contribució a aquest projecte social no hagi estat gaire apreciable. Caritas, segons informa Pilar Nubiola, del seu departament de voluntariat, ha incorporat personal als seus cursos ocupacionals de sabater, fuster, servei domèstic, cuina per a col·lectius o arran-jament d'habitatges abans que l'aprovació dels expedients a l'ICASS fóra un fet.

Les xifres provisionals semblen reafir-

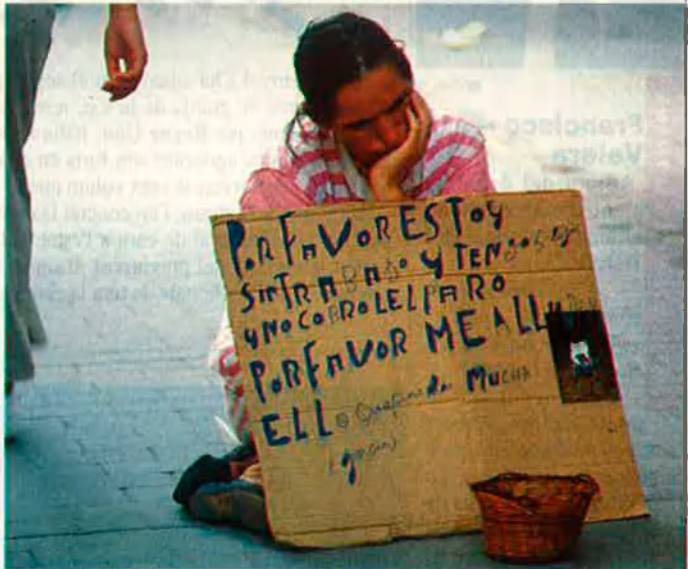
mar la hipòtesi que a l'execució del PIRMI, enguany li ha mancat compàs. Dels 6.000 casos que l'Associació de Municipis de Catalunya (AMC), la Federació de Municipis de Catalunya (FMC) i la Generalitat havien previst atendre durant aquest any que s'acaba, a mitjan de novembre es feia el seguiment d'un miler de casos, dels quals uns 210 havien estat presentats a l'ICASS, segons les estimacions dels tècnics que perticipen en les unitats operatives municipals d'assistència social dels ajuntaments.

D'aquesta quantitat, la meitat dels ca-

podran esgrimir arguments sòlids a favor o en contra del programa. La regidora Vintró adverteix que "valoro positivament el PIRMI, però no resoldrà tots els problemes perquè és un programa de reinserció estricta, que deixa fora gent gran i persones molt desestructurades socialment".

Els experts insisteixen a presentar el programa en el seu veritable significat, és a dir, de contracte social, de responsabilitats compartides. Hom valora el recurs econòmic -les 33.000 pessetes més un tant per cada fill- si només serveix

les de Sant Adrià del Besos, municipi que compta amb una reconeguda problemàtica social, la manca de reforçament ha fet difícil atendre la gran demanda de sol·licituds a barriades com la Mina, un dels indrets de Catalunya que demana més atenció social. Pilar Nuvio-la, de Caritas, creu que "el procés burocràtic és lent, un bon punt s'ha aconseguit el compromís de la família per a assumir la via de reinserció laboral i social". Des dels ajuntaments, tot i que es valora amb optimisme la importància d'aquest instrument, es denuncia que "no

La universalització de l'assistència social encara està ben lluny.

RAFA GIL

sos treballats corresponia a l'Ajuntament de Barcelona, l'actor que ha mostrat més eficàcia en aquesta primera fase de l'experiència, gràcies al bagatge sumat en empreses d'aquesta mena anteriors i a una major capacitat d'operar, sense dependre de la transferència econòmica de la part corresponent del pressupost, com ha passat en els casos d'ajuntaments modestos, que no han pogut posar sobre la taula de la Comissió de Seguiment la manca de recursos complementaris.

Eulàlia Vintró, regidora de Serveis Socials de l'ajuntament de Barcelona, creu que "nosaltres podem complir a Barcelona amb els objectius previstos, però és cert que el programa ha anat a poc a poc en el conjunt. Cal que la Generalitat doni garanties de continuïtat i confiança als ajuntaments, que són els grans responsables del programa".

EXAMEN AL JUNY

Els tècnics en assistència social ja preveuen que serà al juny de 1991 quan es

per a regularitzar el beneficiari en l'aprenentatge d'un ofici. Experiències anteriors, com els plans Integrals d'Atenció Social a les barriades del Bon Pastor o el Gòtic, a Barcelona, i a Girona, i empreses futures, demostren que s'ha de filar prim a l'hora de fer un bon diagnòstic per a lliurar sense trasbalsos la persona amb dificultats socials a l'ofici fer desaparèixer la por al retorn al desclassament. De fet, alguns dels programes que es duen a terme de vegades només assolixen un èxit de relació social, que no implica recuperar una persona dels riscos de degradació social. La lentitud per a la tramitació dels expedients del programa és un concepte relatiu, ja que, mentre que alguns experts consideren que dos mesos és un període de temps normal per a fer el seguiment d'un cas de reinserció i tramitar-lo, institucions de representació de les administracions locals, com la Federació de Municipis de Catalunya, FMC, han observat que la fase prèvia del seguiment dels casos s'ha fet llarguíssima en circumstàncies com

s'ha comptat prou amb les administracions locals, no sabem què passa amb els recursos de formació i ocupació", segons que diu Anna Gual, tinent d'alcalde de Vilafranca del Penedès i portaveu de la FMC en l'afer del PIRMI.

Per bé que alguns dels actors del PIRMI no gosen establir un retrat dels que en són beneficiaris, la FMC ha detectat que han aparegut sol·licituds procedents de minories ètniques i de la gent gran, "situacions molt més marginals", al costat dels que s'hi havia pensat, joves de meys de 25 anys amb responsabilitats familiars, mares que han de carregar totes soles la família o famílies ferides per diverses circumstàncies "negres", com la drogaaddicció o de la delinqüència que afecta algun dels membres. Les noves descobertes obligaran a replantejar tot el projecte que, no cal oblidar-ho, aspira a la universalització de l'assistència social.

Jordi Garriga